

Bolagsstyrningsrapport

Munters AB (publ) tillämpar de regler som gäller enligt Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden"). I enlighet härmed har bolaget upprättat denna bolagsstyrningsrapport.

Ansvarsfördelning

Ansaret för ledning och kontroll av koncernen fördelas mellan aktieägarna på bolagsstämman, styrelsen, dess utskott och verkställande direktören, enligt svensk aktiebolagslag, andra lagar och förordningar, gällande regler för aktiemarknadsbolag, bolagsordningen och styrelsens interna styrinstrument.

Aktieägarna

Vid slutet av 2008 hade bolaget 5 160 aktieägare. Andelen av aktiekapitalet som ägs av svenska institutioner uppgick till 46,5 procent. Utländska investerare ägde cirka 25,5 procent av aktiekapitalet. De tio största ägarna hade ett totalt innehav motsvarande 66,1 procent av aktiekapitalet. För ytterligare ägaruppgifter per den 31 december 2008 se sidan 34 i årsredovisningen.

Årsstämma 2008

Bolagsstämman är koncernens högsta beslutande organ. Årsstämma äger vanligen rum i april månad i Stockholm. Årsstämma 2008 ägde rum den 22 april. Till stämmans ordförande valdes Bengt Kjell. Följande beslut fattades:

- Stämman fastställde resultat- och balansräkning samt koncernresultaträkning och koncernbalansräkning, beslutade att disponera vinst i enlighet med förslaget till vinstdisposition innebärande en utdelning om 2,50 kronor per aktie för verksamhetsåret 2007 samt ge ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktören
- Stämman beslutade i enlighet med valberedningens förslag
 - att antalet av stämman valda styrelseledamöter skall vara åtta samt att inga styrelsuppleanter utses;
 - att arvudet till styrelsen skall utgå med totalt 2 275 000 kronor varav (i) 500 000 kronor till ordföranden (ii) 250 000 kronor till var och en av övriga bolagsstämموvalda ledamöter vilka inte är anställda av bolaget, (iii) att arvode skall utgå till ledamöterna i revisionsutskottet med 100 000 kronor till ordföranden och med 50 000 kronor till var och en av de övriga ledamöterna, och (iv) att arvode i ersättningsutskottet skall utgå med 50 000 kronor till ordföranden och med 25 000 kronor till den andra ledamoten;
 - att arvode till bolagets revisorer skall utgå enligt räkning;
 - att välja revisionsbolaget Ernst & Young AB till bolagets revisorer för tiden intill årsstämman 2012. Det noterades att Björn Fernström kommer att kvarstå som huvudansvarig revisor fram till årsstämman 2009, varefter han kommer att

avträda som huvudansvarig revisor i enlighet med gällande rekommendationer om en maximal uppdragstid om sju år;

- att omvälja Anders Ilstam, Bengt Kjell, Eva-Lotta Kraft, Sören Mellstig, Jan Svensson och Lars Engström, att välja Kenneth Eriksson och Kjell Åkesson till nya styrelseledamöter samt att utse Anders Ilstam till styrelsens ordförande. Det noterades att arbetstagarorganisationerna utsett Pia Nordquist och Kjell Wiberg till styrelsens ledamöter med Tommy Morin och Ulf Wallén som suppleanter.
- Stämman beslutade att på önskemål från valberedningen justera valberedningens instruktioner i enlighet med valberedningens förslag
- Stämman beslutade enligt styrelsens förslag att fastställa riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
- Stämman beslutade enhälligt att enligt styrelsens förslag införa personaloptionsprogram innefattande överlåtelse av egna aktier
- Stämman beslutade enhälligt att enligt styrelsens förslag ändra bolagsordningen (§3), innebärandes att styrelsens säte skall vara i Stockholms kommun.

Valberedning

Enligt beslut av årsstämman skall valberedningen utses årligen genom att styrelsens ordförande tar kontakt med de fyra röstmässigt största aktieägarna i bolaget, baserat på ägargrupperade uppgifter i Euroclear Sweden AB:s (tidigare VPC AB) register per den sista bankdagen i augusti varje år. Envar av dessa ägare är sedan berättigad att utse en representant, att jämte ordföranden utgöra valberedning intill ny valberedning utsetts. Lämnar ledamot valberedningen innan dess arbete är slutfört skall, om valberedningen så beslutar, ersättare utses av samma aktieägare som utsett den avgångne ledamoten, eller, om denne aktieägare inte längre tillhör de fyra röstmässigt största aktieägarna, av den aktieägare som tillkommit i denna grupp. Om ägarförhållandena i bolaget ändras innan valberedningen har slutfört sitt arbete, skall valberedningen äga rätt att ändra i valberedningens sammansättning på det sätt som man finner lämpligt. En av ägarrepresentanterna i valberedningen skall vara dess ordförande.

Valberedningens uppgifter skall vara att inför årsstämman förbereda val av ordförande och övriga ledamöter av styrelsen, val av ordförande vid årsstämma, arvodesfrågor och därtill hörande frågor, samt i förekommande fall, val av revisor. Information om valberedningens sammansättning skall offentliggöras senast sex månader före årsstämma. Valbered-

ningens ledamöter skall inte uppbära arvode, men eventuella omkostnader i samband med arbetet i valberedningen skall bäras av bolaget efter beslut i valberedningen.

I valberedningen ingår sedan oktober 2008 följande personer: Anders Mörck (Investment AB Latour), Carl-Olof By, (Industrivärden), Anders Algotsson (AFA Försäkring) och Jan Andersson (Swedbank Robur Fonder). Utöver de uppräknade ledamöterna ingår också Anders Ilstam, styrelseordförande i Munters AB. Valberedningen kommer att utarbeta förslag till årsstämma 2009 avseende ordförande vid årsstämma, styrelsesammansättning och styrelsearvode samt val av och arvodering av revisor. Valberedningen har under 2008 haft tre protokollförda möten. Ingen ersättning har utgått till valberedningen.

Styrelsen och dess arbete

Allmänt – Bolagets styrelse skall enligt bolagsordningen bestå av fyra till åtta ledamöter valda av bolagsstämman årligen för tiden intill slutet av nästa årsstämma. Bolagsordningen tillåter val av suppleanter men inga suppleanter är valda av bolagsstämman. Enligt lag utser de anställda två ledamöter och två suppleanter till styrelsen. Till styrelsen 2008 utsågs som arbetstagarrepresentanter Pia Nordquist och Kjell Wiberg med Tommy Morin och Ulf Wallén som suppleanter. Koncernens CFO deltar vid styrelsemöten liksom styrelsens sekreterare som är en från bolaget fristående advokat. Andra tjänstemän i bolaget deltar i styrelsens sammanträden såsom föredragande av särskilda frågor eller om så annars bedöms lämpligt. Styrelsens ledamöter presenteras på sida 40 i årsredovisningen. Styrelsen fastställer årligen en skriftlig arbetsordning som reglerar styrelsens arbete och dess inbördes arbetsfördelning inklusive dess utskott, beslutsordningen inom styrelsen, styrelsens mötesordning samt ordförandens arbetsuppgifter. Styrelsen har också utfärdat en instruktion för verkställande direktören samt en instruktion för ekonomisk rapportering till styrelsen. Vidare har styrelsen antagit ett flertal andra policier, vilka beskrivs nedan under rubriken "Policydokument".

Styrelsen är ansvarig för bolagets organisation och förvaltning av dess angelägenheter och skall därvid se till att organisationen är ändamålsenlig och utformad så att bokföring, medelsförvaltning och ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen ansvarar vidare för att bolaget har god intern kontroll och utvärderar fortlöpande hur bolagets system för intern kontroll fungerar. Styrelsen är också ansvarig för utveckling och uppföljning av bolagets strategier genom planer och mål. Styrelsen övervakar löpande den verkställande direktörens och den operativa ledningens arbete. Bland de av bolagsstämman valda styrelseledamöterna finns dels personer med anknytning till bolagets större ägare – Industrivärden och Latour – dels personer oberoende från dessa. Sju externa stämموvalda ledamöter förutom verkställande direktör Lars Engström är oberoende i förhållande till bolaget enligt Kodens bestämmelser och Nasdaq OMX Stockholms fortlöpande noteringskrav. Av dessa är fem oberoende av bolagets större ägare och uppfyller samtliga uppställda krav på erfarenhet.

Ordföranden – Vid årsstämman den 22 april 2008 valdes Anders Ilstam till ordförande intill slutet av nästa årsstämma. Ordföranden organiserar och leder styrelsens arbete så att detta utövas i enlighet med svensk aktiebolagslag, andra lagar och förordningar, gällande regler för aktiemarknadsbolag (inklusive Kodens) och styrelsens interna styrinstrument. Ordföranden följer verksamheten genom fortlöpande kontakter med verkställande direktören och ansvarar för att övriga styrelseledamöter får tillfredsställande information och beslutsunderlag. Ordföranden ansvarar för att styrelsen fortlöpande uppdaterar och fördjupar sina kunskaper om bolaget samt i övrigt får den utbildning som krävs för att styrelsearbetet skall kunna bedrivas effektivt. Ordföranden tillser även att det sker en årlig utvärdering av styrelsens arbete och att valberedningen får del av bedömningarna. Ordföranden företräder bolaget i ägarfrågor.

Styrelsearbete – Enligt nu gällande arbetsordning skall styrelsen sammanträda vid minst fem ordinarie tillfällen och vid ett konstituerande sammanträde per år och mötas därutöver när situationen så påkallar. Styrelsen har under 2008 haft fem ordinarie sammanträden, ett konstituerande sammanträde och vid två tillfällen fattat beslut per capsulam. Styrelsearbetet har under året särskilt fokuserats på strategiska, finansiella och redovisningsmässiga frågor. Samtliga beslut har fattats enhälligt. Vid varje ordinarie styrelsemöte har verkställande direktören redogjort för utvecklingen inom koncernen.

Närvaron vid årets möten har, som framgår av tabellen nedan, varit mycket god.

Närvaro 2008	Huvudstyrelse	Revisionsutskottet	Ersättningsutskottet
Lars Engström	8/8		
Kenneth Eriksson ¹	6/6		
Anders Ilstam ²	8/8		1/1
Bengt Kjell ³	8/8		
Eva-Lotta Kraft ⁴	8/8	4/4	
Sören Mellstig ⁴	7/8	2/2	1/1
Jan Svensson ⁵	7/8	4/4	
Kjell Åkesson	5/6		
Sven Ohlsson ⁶	2/3	1/2	
Berthold Lindqvist ⁶	2/3		1/1
Pia Nordquist	7/8		
Ulf Wallin	8/8		
Kjell Wiberg	8/8		
Tommy Morin	3/3		
Antal möten, totalt	8	4	1

¹ Invald i styrelsen april 2008.

² Ordförande för styrelsen och sammankallande i ersättningsutskottet.

³ Ledamot i ersättningsutskottet sedan april 2008.

⁴ Ledamot i revisionsutskottet sedan april 2008.

⁵ Ordförande i revisionsutskottet sedan april 2008.

⁶ Avgick ur styrelsen april 2008.

Revisionsutskott – Styrelsen beslutade vid det konstituerande styrelsemötet den 22 april 2008 att utse Jan Svensson (ordförande), Eva-Lotta Kraft och Sören Mellstig till ledamöter i revisionsutskottet för tiden intill nästa konstituerande styrelsemöte. Revisionsutskottet har till uppgift att för styrelsen förbereda frågor rörande revisionsupphandling och arvode, uppföljning av revisorernas arbete och bolagets interna kontrollsystem, uppföljning av aktuell riskbild och bolagets finansiella information samt andra frågor som styrelsen uppdrar åt utskottet att

förbereda. Utskottets arbete regleras av en särskild instruktion som antagits av styrelsen som en del av dess arbetsordning. Revisionsutskottet har under 2008 sammanträtt fyra gånger. Vid tre av dessa tillfällen har man haft genomgångar med och fått rapporter från bolagets externa revisorer.

Styrelsen har en gång under 2008 haft genomgång med och fått rapport från bolagets externa revisorer. Revisorernas förslag på olika förbättringar i rutiner och interna kontroller har sammats, men har inte krävt särskild åtgärd från styrelsen.

Ersättningsutskott – Vid konstituerande styrelsemöte den 22 april 2008 utsågs Anders Ilstam (sammanställande) och Bengt Kjell till ledamöter i ersättningsutskottet för tiden intill nästa konstituerande styrelsemöte. Ersättningsutskottet har till uppgift att för styrelsen förbereda och förhandla frågor rörande lön, bonus, pension, avgångsvederlag, optioner och konvertibler för verkställande direktören och för de ledningspersoner som rapporterar direkt till verkställande direktören samt sådana andra liknande frågor som styrelsen uppdrar åt utskottet att förbereda. Utskottet kommer på styrelsens uppdrag att presentera förslag till principer för ersättning och andra ersättningsvillkor för bolagsledningen för godkännande av stämman. Utskottets arbete regleras av en särskild instruktion som antagits av styrelsen som en del av dess arbetsordning. Ersättningsutskottet har under 2008 sammanträtt en gång och har inom sig haft löpande kontakter i samband med anställningar och andra lönefrågor.

Ersättning – Arvodet till styrelsens ledamöter valda av bolagsstämman beslutas av bolagsstämman på förslag av valberedningen. Till styrelseordföranden har för perioden från årsstämman 2008 till och med årsstämman 2009 utbetalats arvode om 500 000 kronor. Till övriga bolagsstämmodovalda ledamöter, som inte är anställda i bolaget, har utgått arvode om 250 000 kronor. Vidare har arvode om 100 000 kronor utgått till ordföranden i revisionsutskottet och 50 000 kronor till var och en av de övriga ledamöterna i revisionsutskottet samt arvode om 50 000 kronor utgått till sammankallande i ersättningsutskottet och 25 000 kronor till den andra ledamoten i ersättningsutskottet. Ingen ytterligare ersättning har utgått till någon styrelseledamot.

Rapportering och kontroll

Styrelsen och revisionsutskottet övervakar den finansiella rapporteringens kvalitet och bolagets interna kontrollsystem samt följer upp bolagets riskbild. Detta sker bland annat genom instruktioner till verkställande direktören och fastläggande av krav på innehållet i de rapporter om ekonomiska förhållanden som fortlöpande tillställs styrelsen, samt vid genomgångar med ledningen och revisorerna. Styrelsen och revisionsutskottet tar del av och säkerställer ekonomisk rapportering såsom bokslutsrapport och årsredovisning, och har delegerat till bolagsledningen att säkerställa pressmeddelanden med ekonomiskt innehåll samt presentationsmaterial i samband med möten med media, ägare och finansiella institutioner.

Bolagsledning

Allmänt – Verkställande direktören leder verksamheten enligt aktiebolagslagen samt inom de ramar styrelsen lagt fast.

Verkställande direktören tar i samråd med styrelsens ordförande fram nödvändigt informations- och beslutsunderlag inför styrelsemöten, föredrar ärendena och motiverar förslag till beslut. Verkställande direktören leder koncernledningens arbete och fattar beslut i samråd med övriga i ledningen. Koncernledningen består av sex personer. Koncernledningen har regelbundna verksamhetsgenomgångar under verkställande direktörens ledning tolv gånger per år, ofta under besök vid koncernens olika enheter. En närmare presentation av verkställandens direktör och övriga i koncernledningen finns på sida 84 i årsredovisningen.

Ersättning – Vid årsstämma 2008 beslutades om principer för ersättningar till ledande befattningshavare. På sidan 45 ges förslag till riktlinjer och i not 28 i årsredovisningen anges nuvarande ersättningsnivåer. Förslag till fastställande av nuvarande riktlinjer för bestämmande av lön och andra ersättningar till ledande befattningshavare kommer att föreläggas årsstämman 2009 för beslut. Personaloptionsprogram har beslutats för åren 2007–2008. Ingen tilldelning har skett då målen ej nåts.

Internrevision

Bolaget har en enkel juridisk och operativ struktur och utarbetade styr- och internkontrollsystem. Styrelsen och revisionsutskottet följer upp bolagets bedömning av den interna kontrollen bland annat genom kontakter med bolagets revisorer. Styrelsen har mot bakgrund av ovanstående valt att inte ha en särskild intern revision.

Revisorer

Vid bolagsstämman 2008 utsågs revisionsbolaget Ernst & Young till bolagets revisor intill bolagsstämman 2012 med auktoriserade revisorn Björn Fernström som huvudansvarig revisor fram till årsstämman 2009, varefter han kommer att avträda som huvudansvarig revisor i enlighet med gällande rekommendationer om en maximal uppdragstid om sju år. En närmare presentation av revisorn finns på sida 40 i årsredovisningen. Revisorerna fastställer och arbetar efter en revisionsplan, i vilken synpunkter inarbetats från revisionsutskottet och styrelsen, och rapporterar sina iakttagelser till revisionsutskottet och styrelsen, dels under revisionens gång, dels slutligen i samband med att bokslutskommunikén för år 2008 fastställs den 12 februari 2009. Revisorerna deltar också vid årsstämma och beskriver där revisionsarbetet och gjorda iakttagelser. Revisorerna har under året haft konsultuppdrag utöver revision, främst avseende skatter.

Intern kontroll

Beskrivning av hur den interna kontrollen är organiserad

Kontrollmiljö – Ett effektivt styrelsearbete är grunden för god intern kontroll och Munters styrelse har en etablerad arbetsordning för sitt arbete och instruktioner för styrelsens utskott. En del i styrelsens arbete är att utarbeta och godkänna de policies som är styrande för bolagets arbete med den interna kontrollen. En annan del är att skapa förutsättningar för en organisationsstruktur med tydliga roller och ansvar som gynnar en effektiv hantering av verksamhetens risker.

Verkställande ledning är ansvarig för att implementera riktlinjer för upprätthållandet av god intern kontroll.

Riskbedömning och kontrollaktiviteter – Munters ledning föredrar årligen dess bedömning av väsentliga risker för styrelsens revisionsutskott. Företagets viktigaste risker vad gäller redovisning och rapportering är intäktsredovisning, värdering av kundfordringar och garantiåtaganden, samt att bolaget har många mindre dotterbolag som saknar kritisk massa vad gäller ekonomipersonal. För att effektivt hantera väsentliga risker har Munters kontrollstrukturer som dels består av en organisation som ur ett internkontrollperspektiv medger lämplig ansvarsfördelning, dels av kontrollaktiviteter i arbetet med att sammanställa de finansiella rapporterna. 2006 reviderade Munters sin internkontrollpolicy och införde en formaliserad process där koncernens alla affärsenheter genomför en självgranskning av sin efterlevelse av de regler som stipuleras i internkontrollpolicy. Denna självgranskning granskas sedan av representanter för koncernledningen enligt ett rullande schema, samt av bolagets externa revisorer. I de fall diskrepanser noteras utarbetas förbättringsplaner och aktiviteter.

Information och kommunikation – Munters policies för intern kontroll kommuniceras främst genom Munters Management Manual och Munters Financial Manual. Dessa manualer hålls löpande uppdaterade och finns enkelt tillgängliga för all relevant personal via interna Lotus Notes-databaser. I Munters Management Manual ingår Munters Information Policy som anger riktlinjer för hur extern kommunikation bör ske. Syftet med policyen är att säkerställa att alla informationskyldigheter efterlevs på ett korrekt och fullständigt sätt.

Uppföljning – Styrelsen utvärderar månadsvis verksamhetens prestationer och resultat genom ett ändamålsenligt rapportpaket innehållande utfall, prognoser och analys av viktiga nyckelfaktorer. Styrelsen får löpande återrapportering från de möten revisionsutskottet har med verkställande ledning och revisorer. I revisionsutskottets arbete ingår att löpande följa upp effektiviteten i de interna kontrollerna.

I revisionsutskottets arbete ingår även att utvärdera och diskutera väsentliga redovisningstekniska och rapporteringsmässiga frågeställningar. Vidare har revisionsutskottet påbörjat en årlig process som säkerställer att lämpliga åtgärder vidtas för de brister och rekommendationer till åtgärder som uppkommer från dels intern kontrolluppföljning enligt ovan dels externrevisionens granskningsinsatser.

Bolagsordning

I bolagsordningen är bland annat fastslaget bolagets verksamhet, antalet styrelseledamöter och revisorer, hur kallelse skall ske till bolagsstämma, ärendehantering under bolagsstämma och var stämma skall hållas. För nu gällande bolagsordning, antagen den 22 april 2008, se bolagets webbplats, www.munters.com under Bolagsstyrning/Bolagsordning.

Policydokument

Förutom budget och strategisk plan, vilka föredras för och godkänns av styrelsen, har Munters två huvudstyrsystem som anger befogenheter och skyldigheter för ledarna av Munters många affärsenheter.

För det första finns Munters Management Manual som förutom ett antal övergripande policies för koncernens verksamhet och dess medarbetare, innehåller detaljerade beskrivningar av befogenheter och skyldigheter vid verksamhetsledning. Exempel på policies i Munters Management Manual.

- *Etiska riktlinjer* – Koncernens etiska riktlinjer har utarbetats i syftet att klarlägga koncernens grundläggande inställning i etiska frågor såväl inom koncernen som externt mot kunder och leverantörer
- *Informationspolicy* – Koncernens informationspolicy är ett dokument som beskriver koncernens generella principer för informationsgivning
- *Insiderpolicy* – Koncernens insiderpolicy reglerar hantering av insiderfrågor och ansvaret för dessa samt innehåller anvisningar för agerandet hos insiders och andra i organisationen insiderrelaterade frågor
- *Visual Guidelines* – Av koncernens Visual Guidelines framgår på vilket sätt som Munters skall synas i marknadsföring och i verksamheten
- *Miljöpolicy* – Koncernens miljöpolicy ger riktlinjer för miljöarbetet inom koncernen
- *Kvalitetspolicy* – Koncernens kvalitetspolicy ger riktlinjer för kvalitetsarbetet inom koncernen
- *Corporate Social Responsibility* – Koncernens CSR policy sammanfattar företagets syn på etiskt, miljömässigt och socialt ansvar
- *Hälsa- och säkerhetspolicy* – Koncernens hälsa- och säkerhetspolicy beskriver koncernens syn på hälso- och säkerhetsfrågor.

För det andra finns Munters Financial Manual. Av Financial Manual framgår vilka regler och riktlinjer som gäller för beslut i ekonomiska frågor, hur ekonomirapporteringen är uppbyggd och vad som rapporteras. Munters Financial Manual är uppbyggd i enlighet med regelverket IFRS. Förutom redovisningsinstruktioner ingår även följande policies.

- *Finanspolicy* – Koncernens finansfunktion arbetar efter en av styrelsen antagen instruktion som ger ramar för hur koncernens verksamhet skall finansieras samt hur till exempel valutarisker och ränterisker skall hanteras
- *Internkontrollpolicy* – Internkontrollpolicyen anger instruktioner för hur god ordning och kontroll skall upprätthållas inom affärsenheterna.

Övergripande policies föredras för och godkänns av styrelsen.

Bolagets tillämpning av Kodens

Koden bygger på principen följ eller förklara. Det innebär att bolag som tillämpar Kodens kan avvika från enskilda regler men skall då avge förklaringar där skälen till varje avvikelse redovisas.

Munters har inte avvikit från Kodens regler.

Granskning

Denna bolagsstyrningsrapport har inte granskats av bolagets revisorer.